

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității Hotărîrii
Guvernului nr.676 din 6 octombrie 1995 și a Regulamentului provizoriu,
aprobat prin această Hotărîre*

Nr.34 din 03.10.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.130-132/36 din 19.10.2000

* * *

* M.O., 1995, nr. 68-69, art. 552.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător-raportor
Constantin LOZOVANU - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea greșierului Aliona Balaban, reprezentantului Curții Supreme de Justiție Dumitru Visternicean, reprezentantului permanent al Guvernului la Curtea Constituțională Galina Chirinciuc și în prezența judecătorului sectorului Rîșcani al mun. Chișinău Serghei Arnaut, călăuzindu-se de art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) și g), art. 25 lit. d) și art. 31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 676 din 6 octombrie 1995 "Cu privire la investițiile de stat și private în construcția caselor de locuit nefinalizate" și a Regulamentului provizoriu cu privire la investițiile de stat și private în construcția caselor de locuit nefinalizate, aprobat prin această hotărîre.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Curții Supreme de Justiție, prezentată la demersul judecătoriei sectorului Rîșcani al municipiului Chișinău în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 22 iunie 2000 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Ministerului Economiei și Reformelor.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor, argumentele expuse de reprezentantul Curții Supreme de Justiție și participanții la ședință,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 20 aprilie 2000 Curtea Supremă de Justiție a sesizat Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 676 din 6 octombrie 1995 "Cu privire la investițiile de stat și private în construcția caselor de locuit nefinalizate" și a Regulamentului provizoriu cu privire la investițiile de stat și private în construcția caselor de locuit nefinalizate, aprobat prin această hotărîre.

Temei pentru sesizare a servit excepția de neconstituționalitate ridicată de Curtea Supremă de Justiție la propunerea judecătoriei sectorului Rîșcani al municipiului Chișinău, care a instrumentat

demersurile cetățenilor N.Berdos, A.Arseni și P.Bacal pentru anularea deciziilor S.A. "Consind-Prim" referitoare la rezilierea contractelor cu privire la investirea capitalului privat în construcția casei de locuit nefinalizate de pe str. Cuza-Vodă și excluderea lor din lista investitorilor. În procesul examinării cauzei civile s-a stabilit că pentru motivul că reclamanții n-au achitat sau au achitat parțial suma prevăzută în contract, directorul general al S.A. "Consind-Prim", conducându-se după pct. 8 din Regulamentul provizoriu contestat, a reziliat în mod unilateral contractele, excluzându-i pe reclamanți din lista investitorilor.

2. Hotărîrea Guvernului nr. 676 din 6 octombrie 1995 stabilește că înregistrarea contractelor cu privire la investirea capitalului privat în construcția caselor de locuit nefinalizate se efectuează de către beneficiari, iar înregistrarea contractelor de participare la finalizarea construcției caselor de locuit din contul mijloacelor întreprinderilor și organizațiilor de stat și cu capital mixt - de către Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat.

Potrivit pct. 8 din Regulamentul provizoriu, în cazul în care investitorul nu respectă condițiile contractului de investire, beneficiarul are dreptul să atragă un alt investitor, reziliind mai întâi contractul de investire în mod unilateral, comunicându-i în scris despre aceasta investitorului contravenient cu cel puțin 10 zile înainte de rezilierea lui.

3. Curtea Constituțională a examinat constituționalitatea Hotărîrii Guvernului nr. 676 din 6 octombrie 1995 și a Regulamentului provizoriu, aprobat prin această hotărîre, sub raportul corespunderii lor principiului separației puterilor și al delimitării competențelor organelor supreme ale statului, statuat de Constituție.

În pct. 8 alin. întâi din Regulamentul provizoriu Guvernul a stabilit temeiurile rezilierii în mod unilateral a contractului de investire, în cazul în care investitorul nu respectă condițiile contractului de investire. Curtea Constituțională consideră că principala semnificație a principiului forței obligatorii a contractului constă în obligația pe care și-o asumă părțile de a executa întocmai toate prestațiile prevăzute de contract. Acest principiu rezultă din prevederile art. 200 din Codul civil, conform căruia "obligațiile reciproce din contract trebuie să fie executate simultan, dacă din lege, contract sau din sensul obligației nu rezultă altfel". Mai mult ca atât, potrivit art. 191 din Codul civil, nu se admite refuzul unilateral de a executa obligația și nici modificarea unilaterală a condițiilor contractului, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Aceste condiții legale se bazează și pe dispozițiile art. 72 alin.(3) lit. i) din Constituție, care prevede că regimul juridic general al proprietății se reglementează prin lege organică.

Curtea relevă că aceste texte legale consacră regula simetriei în contracte, ceea ce înseamnă că orice contract, fiind rezultatul acordului de voință al părților, poate fi desfăcut sau revocat, în principiu, în același mod. Revocarea contractului prin voința exclusivă a uneia dintre părți este imposibilă, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. În cazul în care una din părți nu-și respectă în mod voluntar obligațiile, cealaltă parte este în drept să se adreseze instanței de judecată.

4. Conform art. 102 alin. (2) din Constituție, hotărîrile Guvernului se emit pentru organizarea executării legilor.

Totodată, art. 72 din Constituție prevede însă că numai Parlamentul reglementează regimul juridic general al proprietății.

În sensul art. 46 din Constituție, dreptul la proprietate privată aparține persoanelor particulare (cetățenilor în mod individual sau în

comun) și persoanelor juridice. Același articol din Constituție stabilește garanțiile juridice ale proprietății private. Privarea persoanei fizice sau juridice de proprietate împotriva voinței sale se efectuează exclusiv în conformitate cu legea.

Pct. 8 alin. întâi din Regulamentul provizoriu denotă că prin dispozițiile sale au fost soluționate probleme ce țin de regimul juridic general al proprietății. Or, nici Constituția Republicii Moldova, nici Legea din 31 mai 1990 " Cu privire la Guvern" (cu modificările și completările ulterioare)* nu autorizează Guvernul cu asemenea atribuții.

* Veștile, 1990, nr. 8, art.191.

Prin urmare, prevederile pct. 2 din Hotărîre în partea în care se aprobă pct. 8 alin. întâi din Regulamentul provizoriu privind rezilierea în mod unilateral a contractului de investire sînt neconstituționale. Celelalte prevederi ale Hotărîrii Guvernului nr.676 din 6 octombrie 1995 "Cu privire la investițiile de stat și private în construcția caselor de locuit nefinalizate" și Regulamentul provizoriu, anexat la ea, corespund prevederilor art. 6, art. 46 alin. (1) și (4), art. 72 alin. (3) lit.i) din Constituție, deoarece nu afectează regimul juridic general al proprietății.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 26 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Recunoaște constituționale Hotărîrea Guvernului nr. 676 din 6 octombrie 1995 "Cu privire la investițiile de stat și private în construcția caselor de locuit nefinalizate" și Regulamentul provizoriu, aprobat prin această Hotărîre, cu excepția prevederilor pct. 2 al Hotărîrii în partea în care se aprobă pct. 8 alin. întâi din Regulamentul provizoriu privind rezilierea în mod unilateral a contractului de investire.

2. Declară neconstituționale dispozițiile pct. 2 din Hotărîrea Guvernului nr. 676 din 6 octombrie 1995 în partea în care se aprobă pct. 8 alin. întâi din Regulamentul provizoriu privind rezilierea în mod unilateral a contractului de investire.

3. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 3 octombrie 2000.
Nr. 34.